

Escola Virolai - Una escola per aprendre - Una escola que aprèn

Per què vàrem iniciar una transformació educativa?

En un entorn i amb un futur ple d'incerteses ens cal educar nois i noies que es qüestionin la realitat des d'una perspectiva holística i sàpiguen aplicar les seves intuïcions, les seves vivències, les seves habilitats i els seus coneixements per donar resposta als reptes que se'ls plantegi al llarg de la vida. Ja no hi ha respostes úniques correctes o apostes formatives per a tota la vida. **Ens calen persones amb competències sòlides i fortaleza interior que els permetin aprendre i desaprendre per tornar a aprendre i que sàpiguen adaptar-se a un entorn en permanent canvi.** Ens cal avançar en una escola centrada en l'alumne: una escola per aprendre.

El paper de l'escola també ha de canviar i, més que mai, s'ha de centrar en l'alumne. Internet ha revolucionat l'accés a la informació. Els nostres alumnes avui ja no poden aprendre a partir d'una única font de coneixement, sigui un llibre o un mestre. **Ens cal repensar l'Escola perquè els nostres alumnes aprenguin de manera rellevant i amb sentit, amb autonomia i creativitat, a l'entorn de situacions reals i de forma significativa, transdisciplinària i col·laborativa, a partir de les habilitats i els coneixements de cadascun dels seus integrants.** Un escola on l'emoció i la il·lusió per aprendre generin compromís, implicació i capacitat d'esforç tant per part de l'alumne com de l'educador.

Perquè volem que es puguin incorporar a un entorn vital i laboral en què **cada cop menys se'ls demanarà quina titulació tenen, sinó què saben fer, com saben interactuar amb els altres i, per damunt de tot, quina capacitat i ganes tenen de continuar aprenent.**

Partim també del convenciment que ens cal col·laborar i compartir el camí fet amb d'altres escoles i institucions. Aquesta cultura de Virolai, de compartir, ens fa formar part de diferents xarxes educatives, de participar i col·laborar en projectes i estudis d'institucions i universitats, per què conjuntament afavorim la generalització d'un model educatiu de qualitat que es pugui generalitzar a més escoles i pugui ser per a tots els nois i noies.

1. Els nostres fonaments

A l'inici d'aquest procés de canvi vàrem determinar els trets singulars, els fonaments del nostre Projecte Educatiu que potencien i fonamenten el nostre model pedagògic:

- **La pedagogia de l'esforç. L'Educació en la Satisfactorietat.** L'educació a l'Escola Virolai es caracteritza per un sistema d'aprenentatge basat en l'esforç i implicació dels alumnes i amb unes estratègies a l'aula que

garanteixin una **exigència diferencial i continuada**, per aconseguir el creixement màxim de cadascun dels alumnes i el desenvolupament de tots els talents. Cal presentar el creixement personal a l'alumne com una tasca quotidiana i atractiva, i cal estar atent a la percepció dels encerts dels alumnes, plantejant els errors com oportunitats per aprendre; assumir riscos i experimentar es mereix un reconeixement, independentment del resultat. La valoració del progrés de l'alumne es fa sempre partint del reconeixement del seu esforç i la valoració dels aspectes positius com un factor singularment motivador. **L'avaluació és, per tant, una eina formativa que ens aporta informació per millorar, per continuar esforçant-nos.**

- **Acompanyament tutorial** per empoderar i acompanyar tots els alumnes en el seu creixement personal mitjançant el treball de l'autoconeixement, l'acceptació i la superació personal, així com un plantejament de l'avaluació personalitzada que valora el progrés de cada alumne, en funció de les seves capacitats i el seu esforç. **De manera conjunta -alumne, família, escola-s'estableix i es fa el seguiment per a cadascun dels alumnes d'un Pla Personal que recull els seus objectius personals de millora.**
- **Relacions personals** basades en l'**afecte**, la **proximitat** i el **respecte** entre tots els estaments de la Comunitat Educativa i molt vinculada al seu entorn. La comunicació fluïda entre tots els estaments de les fites assolides en diferents àmbits de l'Escola facilita l'orgull de pertinença de tota la Comunitat, sentint tots l'Escola com a pròpia.
- **Treball de col·laboració i implicació de les famílies:** Per Virolai, i així queda establert en la nostra visió Junts per ajudar a créixer, la tasca conjunta amb les famílies es fonamenta en una comunicació fluïda i una col·laboració continua que afavoreixi la coherència i la continuïtat educativa. Aquest àmbit queda reflectit en el nostre model d'Escola per aprendre que vol avançar en un model d'educació i aprenentatge ubic que aprofita totes les situacions i entorns.

- **Creativitat i millora continua:** A la nostra Escola, per tarannà fundacional, incorporat plenament a la nostra cultura de centre creiem que com a educadors i com institució hem d'estar amatents a escoltar els inputs de l'entorn, els reptes que ens planteja el futur, per analitzar-les, valorar-les, qüestionar-nos el que fem i ser capaços de donar respostes diferents, respostes creatives que ens facin avançar mitjançant la millora continua. Tenim el deure social d'oferir una educació de qualitat , de millorar com a escola, i de ser agents i motor de canvi per a una societat millor i mes justa per a tothom.

1.1. **Aprendre a aprendre: Competències claus**

El nostre model treballa per garantir en tots els alumnes les competències transversals que els hi caldran per continuar aprenent de manera autònoma:

- **Assegurar les destreses instrumentals bàsiques** adaptades al context actual: llegir, escriure, calcular, memoritzar, observar, imaginar, experimentar, comprendre, expressar-se, raonar de manera significativa i integral a partir d'experiències rellevants i amb sentit.
- **Aprendre a gestionar i construir coneixement:** La informació i el coneixement arriba avui als nostres alumnes per diverses fonts i ens cal treballar amb ells la recerca, la gestió –tractament– i, molt especialment, la formació de criteri per seleccionar i processar aquesta informació i transformar-la en un llenguatge propi (creació de llenguatge) que integri els

coneixements previs, les experiències viscudes i el pensament propi, i esdevingui així l'aprenentatge: la construcció del propi coneixement.

- **Aprenentatge entre iguals, aprenentatge-servei:** Els nois i noies participen de manera real a l'Escola i al seu entorn, amb activitats d'aprenentatge-servei, perquè, a més de desenvolupar competències socials, no hi ha millor manera d'aprendre que ensenyant i aplicant allò que s'aprèn. Aquestes activitats ajuden a millorar la convivència, esdevenint com Escola una verdadera comunitat d'aprenentatge.
- **Prioritzar les competències comunicatives:** El treball de les competències comunicatives –amb diferents llenguatges i diferents llengües– són una eina clau per aprendre a aprendre i, conjuntament amb les competències socials i les eines tecnològiques, permeten compartir el que aprenen i el que construeixen.

- **Aprenentatge cooperatiu, potenciar tots els talents:** L'Escola s'ha de fonamentar en el treball cooperatiu i en xarxa dels alumnes, perquè el treball en equip és avui més que mai una eina clau, no tan sols per a la vida acadèmica i professional dels nostres alumnes, sinó també per a la seva vida personal. La constitució dels equips cooperatius ha de valorar, incorporar i fomentar tots els talents.
- **Competència digital.** La tecnologia està present en l'Escola de manera transversal, fins i tot invisible, com un recurs que facilita l'aprenentatge. Aquest és un àmbit que requereix, encara més que d'altres, d'una actualització constant per part del professorat. Un dels reptes que tenim en aquesta nova etapa és fer que els alumnes no només facin ús de la tecnologia com a usuaris sinó que utilitzin la tecnologia per a crear nova tecnologia, fent el salt d'usuaris a creadors digitals. La incorporació de la programació a les aules forma part d'aquesta estratègia. L'etapa escolar és quan l'alumne ha d'aprendre a gestionar la seva identitat digital fent un ús ètic i respectuós amb els altres de les tecnologies i atenent sempre als aspectes de seguretat. Tots aquests aspectes seran essencials per a la vida professional i personal dels nostres alumnes.

1.2. Aprendre en un entorn global

Amb unes branques obertes per mantenir al llarg de la seva vida una actitud receptiva per continuar aprenent: Volem que els nostres alumnes cada dia surtin de l'escola amb més interrogants que respostes, que mantinguin la curiositat, la motivació per aprendre, la creativitat i la voluntat de superació i de creixement al llarg de tota la vida. A través de:

- **Aprenentatge globalitzat: La divisió de continguts tradicional no respon a la realitat que és global.** Treballem molts dels continguts de manera interdisciplinària i integrada, partint de problemes reals, vinculats en molts casos a problemes del nostre entorn.
- **Aprendre a resoldre problemes reals aplicant coneixements. Projectes en context:** Hem establert diferents convenis amb institucions i empreses per treballar el que nosaltres anomenem Projectes en Context: projectes globalitzats, vinculats a situacions reals d'entorn o professionals que fan que els nois i les noies valorin el que es fa a l'Escola des d'una perspectiva d'aprenentatge real i per a la vida, i no només útil per aprovar un examen.

- **Col·laboració i vinculació amb l'entorn:** Partim del coneixement i la vinculació del proper. Treballem per educar nois i noies arrelats al seu entorn per impulsar projectes en entorns d'aprenentatge vinculats al món que

afavoreixin que l'alumnat tingui una visió global, sostenible i solidària del món en el què ha de viure i del que s'ha de coresponsabilitzar.

- **Incorporar l'aprenentatge invisible i continuat:** L'aprenentatge s'ha de produir de manera continua i global, integrant els aprenentatges formals i informals. Cal fer conscients als alumnes de com aprenen dins i fora de l'escola per poder aplicar aquestes estratègies al llarg de la seva vida. Serà, per això, fonamental l'acompanyament dels alumnes al llarg del procés d'aprenentatge i el desenvolupament d'instruments d'avaluació, que facin possible el procés de metacognició i autoregulació que portarà als alumnes a un aprenentatge autònom.
- **Implicació de les famílies:** Si l'aprenentatge ha de ser real i continuat, ens cal que aquest plantejament sigui compartit per tots a l'Escola i a casa. Perquè l'aprenentatge i l'educació és més que mai un procés continuat que es reforça amb la coherència i la confiança compartides, aprofitant totes les oportunitats que se'ns presenten.

1.3. Canvis curriculars, metodològics i organitzatius

Els **Plans estratègics** han suposat avançar en diferents àmbits que s'han materialitzat en:

- **Canvis curriculars:** Revisió dels currículums prioritzant els continguts vinculats directament amb competències transversals unificant tots aquells que es poden treballar des d'una perspectiva globalitzada. També s'han descartat continguts no rellevants. La nostra aposta és l'enfoc globalitzat dels continguts mitjançant diferents models de Treball per Projectes prioritzant un plantejament globalitzat i competencial dels continguts amb metodologies focalitzades en l'aprenentatge actiu de l'alumne.
- **Canvis organitzatius, espais i horaris:** Establir de forma progressiva propostes d'espais d'aprenentatge que facilitin diferents organitzacions dels

professors i dels grups classe i amb agrupacions horàries més enllà dels 60 minuts/matèria.

- **Canvis metodològics:** Incorporació de metodologies que ens faciliten avançar en una escola centrada en el protagonisme dels alumnes a través d'un aprenentatge actiu tot incorporant metodologies interactives, cooperatives, que faciliten un aprenentatge real, significatiu i autònom, amb un plantejament transversal de les TAC incorporant-les com a eina d'aprenentatge. Prioritzant de manera rellevant les metodologies que incorporen l'aprenentatge-servei i entre iguals i les que vinculen la família i l'entorn en un aprenentatge global i continuat.
- **Canvis en el sistema d'avaluació:** es fonamenta en la reflexió compartida – auto, hetero i coavaluació– del procés d'aprenentatge atenent al principi de l'avaluació com una eina que ens aporta informació per millorar i partint sempre de la valoració sempre en positiu i estimulant de l'esforç realitzat. L'avaluació és una fase del procés d'aprenentatge i per tant la incorporació de rúbriques i, especialment, de portfolis on l'alumne reflexiona sobre com i que aprèn, són una eina de gran potència educativa.

1.4. Canvi del rol del professorat

El rol de l'educador s'ha transformat en una funció de més transcendència. En aquest nou model, **cal un professor que es plantegi la seva tasca** més enllà de la seva especialitat docent, **de manera globalitzada**, per assegurar l'aprenentatge global que ens proposem. Ja no és tan sols el transmissor de coneixement, sinó que **guia, ajuda i acompanya a l'alumne al llarg del seu procés d'aprenentatge i avaluació**. Si situem l'alumne en el centre del procés d'aprenentatge, l'avaluació d'aquest procés ha d'esdevenir compartida; l'alumne ha d'avaluar el seu propi procés d'aprenentatge i, per fer-ho, necessita el feedback del professor.

Aquesta transformació **implica establir dinàmiques de treball en equip i plans de formació entre els docents, que permetin la reflexió constructiva sobre la nostra tasca** per definir noves propostes i projectes que ens ajudin a assolir els objectius que pretenem.

A més de la necessitat d'un aprenentatge continuat, **l'educador ha d'estar atent al que passa fora de l'entorn escolar, per plantejar projectes i reptes connectats al món real**. En aquesta mirada exterior, cal també facilitar l'intercanvi i el contrast d'experiències dels educadors de Virolai amb professionals de diferents centres.

En definitiva, el nostre model de professor és el que com a professional i com a persona és capaç de sortir de la seva zona de confort per mantenir una actitud de

renovació i formació constant: és **un professor que aprèn**. En aquest context des de fa 13 anys tots els educadors de Virolai realitzen un procés d'avaluació professional partint de la valoració de les seves competències i de l'observació a l'aula. A partir del procés d'avaluació s'estableixen Plans individuals de Millora i formació. L'avaluació es considera també en aquest context una eina de feedback i millora.

Vídeos:

Escola Virolai - <https://youtu.be/03B4yHsE48M>

El protagonisme de l'alumne - <https://youtu.be/apOUnfkn3WA>

Junts Família i Escola - https://youtu.be/TZ_35bcWkSc

Una escola per aprendre - <https://youtu.be/8vnM9wrTVSU>

La Tecnologia, la nostra aliada - <https://youtu.be/QZg67qFIS6E>

Una escola Oberta a l'entorn - <https://youtu.be/QZg67qFIS6E>

L'infantil a Virolai - <https://youtu.be/kT4HwcN8ya8>

Més informació: www.virolai.cat